

REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

amis

BILTEN

32 – 2006 Voće i povrće

AGRARNI MARKETINŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

4. oktobar 2006. Vol. 1, Broj 32

 Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.vlada.cg.yu
www.amiscg.org
Voće i povrće
2-3
Pregled cijena voća i povrća
4-11
**Prateći problemi u proizvodnji
kupusa – bolesti**
12-13

VOĆE

Na Podgoričkoj zelenoj pijaci je standardno dobra ponuda voća. Prvi put su se nudile mandarine po cijeni od 2€ iz Bara.

Odlična jabuka ajdared iz Berana je koštala 0,8€/kg a kožara po 1€. Ostale sorte (zlatni i crveni delišes i gloster) su pojeftinile pa kilogram košta 0,8€. Cijena kivija ima blagi trend rasta kao i cijene pomorandži i nektarina. Izuzetno kvalitetan nar je imao cijenu od 1€/kg. Cijena iglica ima veliki trend pada (1,5€). Kvalitet borovnice nije bio zadovoljavajući pa je i cijena bila 2€, što je jeftinije za 1€ u odnosu na prošlu sedmicu. Po prvi put se nudila dunja a kilogram košta 1€.

Na barskoj pijaci borovnica je ove nedjelje bila 4€/kg što je jeftinije za 50 centi u odnosu na prošlu nedjelju. I cijena iglica ima trend pada. Jabuka ajdared je imala maksimalnu cijenu ove nedjelje 1,2€/kg. Maslina bez kospica je bila 5,0 eura. Cijena nara je bila

nepromijenjena. Po prvi put se ove nedjelje nudi mandarina po cijeni od 1,6 eura. Po prvi put su se mogli kupiti plodovi kestena po cijeni od 2,5€/kg.

Ove nedjelje ponuda voća na zelenoj pijaci u Beranama je dobra. U odnosu na prethodnu nedjelju porasla je ponuda jabuka i krušaka od lokalnih proizvođača. Poslije dužeg vremena u prodaji se pojavila mandarina koja je nuđena po cijeni od 2,5€/kg. Nuđena borovnica je bila nešto lošijeg kvaliteta nego obično. Na bjelopoljskoj pijaci Cijene su ostale gotovo identične kao i prošle sedmice. Najbolja je bila ponuda šljiva, grožđa i jabuka a nesto slabija breskvi.

Cetinjsku pijacu je karakterisala lošija ponuda voća od prethodne nedjelje. Slabija je ponuda grožđa.

Dobra je ponuda jabuka porijeklom iz Srbije, a s prvim ovogodišnjim rodnom pojavile su se

mandarine sa područja Bara po cijeni od 2,5€/kg i oskoruša po cijeni od 1€. Cijene vinskog grožđa vranac i smokve imaju trend rasta zbog slabije ponude od predhodne nedjelje. Cijene ostalog voća su na nivou prošlonedjeljnih.

Na nikšićkoj zelenoj pijaci primijećena je velika ponuda šljive, drenjina i šipurka. Značajna je bila ponuda i domaćih - autohtonih sorti jabuke. Cijene su uglavnom zadržale prošlonedjeljne vrijednosti. Smanjena je ponuda vranca kao i svježih smokava što se odrazilo na blagi rast cijena.

Na Velikoj pijaci (Tuški put) je dobra ponuda voća. Berba ranih sorti mandarina je u toku. Najviše ih ima iz Bara a cijena kilograma zavisno od kvaliteta je od 1,4-1,6 (2€ je bilo na jednom mjestu kod preprodavca). Veće količine se mogu kupiti po dominantnoj cijeni od 1,6€. U odnosu na prošlu sedmicu iglice su pojeftinile za 50 centi pa je kilogram koštao 1€. I nar je pojeftinio i kilogram koštao 0,7€. I dalje je vrlo dobra ponuda jabuka. Preovlađuju iz Srbije a cijena ima blagi trend pada u odnosu na prošlu sedmicu. Odlična je ponuda kivija ali je izražena slaba potražnja.

POVRĆE

Na podgoričkoj zelenoj pijaci je dobra ponuda a sezona spremanja zimnice traje pa se najviše traže crvena paprika ajvarka, patlidžan i kornišoni. Slaba potražnja je za karfiolom i paprikom šiljom po riječima prodavaca. Istakla bih odličnu ponudu vrlo kvalitetnog poznog paradajza koji se prodaje od 0,6-1€/kg. Mladi crni luk košta 2€. Ponuda spanaća je dobra, a cijena ima blagi trend rasta. Šargarepa, paškanat i peršun korjenaš su pojeftinili.

Po prvi put na zelenoj pijaci u Baru je u ponudi zeleni paradajz po cijeni od 1,5€. Cijene ostalog povrća su na nivou prošlonedjeljnih.

U Beranama, ponuda povrća je zadovoljavajuća. U ponudi je bila najzastupljenija paprika (sve sorte) po prošlonedjeljnim cijenama i kupus. U odnosu na predhodnu nedjelju u ponudi nije bilo lubenice, dinje i brokole. Umjeren pad cijene je zabilježen kod paradajza i tikvica.

U Bijelom Polju, je izuzetno dobra ponuda paprika (babure, somborke i ajvarke) na džakove za spremanje zimnice. Dobra je ponuda i zelenog paradajza i krastavca kornišona. Zabilježen je umjeren pad cijena blitve i praziluka, dok su cijene spanaća, patlidžana i krastavca salatara i cvekle (zbog male ponude), bile u blagom porastu.

U Nikšiću, kao i prethodnih nekoliko nedjelja pijacu je karakterisala velika ponuda i tražnja sezonskog povrća, naročito paradajza, paprike, karfiola. Nije bilo značajnijih oscilacija u pogledu cijena. Povećala se ponuda paprika na veliko tj. na džak. Tako se njena cijena kretala od 0,4-0,5€ u vrećama od 5-10 kg. Paradajz je poskupio u prosjeku 0,2€/kg jer mu ponuda polagano opada.

Cijena krastavca kornišona na Velikoj pijaci (Tuški put) je veća za 20 centi u odnosu na prošlu sedmicu (0,7€/kg) i ista je na svim tezgama. Ove nedjelje je bolja i ponuda i potražnja za ovim proizvodom. Domaći krompir je iz Gusinja (0,25€/kg) i nikšićke župe (0,35€/kg) je odličnog kvaliteta i vrlo tražen. Dobra je ponuda paprika ali je potražnja i dalje najveća za crvenom ajvarkom. Dominantna cijena jednog kilograma je 0,6€. U toku je i berba poznog paradajza sa područja Zete i Malesije. Dominantna cijena jednog kilograma je 0,5€ a iz Makedonije 0,6€.

**Prikaz cijena u Crnoj Gori (€/kg)
za grupu proizvoda - voće – zelene pijace i podgorička velika pijaca**

(u periodu od 8. septembra – 4. oktobra 2006. – 40 nedjelja)

	Voće Sorta jm	Bar Zelena Pijaca	Berane Zelena Pijaca	Bijelo Polje Zelena Pijaca	Cetinje Zelena Pijaca	Nikšić Zelena pijaca	Podgorica Velika pijaca	Podgorica Zelena Pijaca	Crna Gora
1	Ananas kg	3.00 (2.50-3.00)	2.50 (2.50-2.50)	~	~	3.20 (3.20-3.20)	~	~	2.90 (2.73-2.90)
2	Badem kg	~	~	~	~	~	~	12.00 (12.00-12.00)	12.00 (12.00-12.00)
3	Banana kg	0.80 (0.70-0.80)	0.80 (0.80-1.00)	0.80 (0.80-1.00)	0.70 (0.70-0.70)	0.80 (0.70-0.80)	0.55 (0.55-0.55)	0.80 (0.70-0.80)	0.75 (0.71-0.81)
4	Borovnica kg	4.00 (4.00-4.00)	3.50 (2.50-3.50)	3.00 (3.00-3.00)	~	~	~	2.00 (2.00-2.00)	3.13 (2.88-3.13)
5	Breskva kg	2.00 (2.00-2.00)	1.50 (1.30-1.50)	1.20 (1.00-1.30)	~	~	0.90 (0.70-1.00)	~	1.40 (1.25-1.45)
6	Drenjina kg	1.00 (1.00-1.00)	1.00 (0.80-1.00)	1.00 (1.00-1.00)	0.70 (0.70-1.00)	0.50 (0.50-0.60)	~	1.00 (0.70-1.00)	0.87 (0.78-0.93)
7	Dunja kg	~	~	1.00 (1.00-1.00)	~	~	~	1.00 (1.00-1.00)	1.00 (1.00-1.00)
8	Gejprut kg	2.00 (2.00-2.00)	1.50 (1.50-1.50)	1.20 (1.20-1.50)	~	1.70 (1.60-1.70)	1.00 (1.00-1.00)	1.50 (1.50-1.50)	1.48 (1.47-1.53)
9	Grožđe bijelo Afuz Ali kg	~	~	0.80 (0.80-1.00)	~	~	~	~	0.80 (0.80-1.00)
10	Grožđe bijelo Italija kg	~	~	~	~	1.50 (1.50-1.50)	1.30 (1.30-1.30)	1.00 (1.00-1.00)	1.27 (1.27-1.27)
11	Grožđe bijelo Muskant kg	~	~	0.80 (0.80-0.80)	~	~	~	~	0.80 (0.80-0.80)
12	Grožđe bijelo kg	1.50 (1.00-2.00)	1.00 (1.00-1.20)	~	1.20 (1.20-1.50)	1.00 (1.00-1.30)	1.00 (1.00-1.00)	0.60 (0.60-0.60)	1.05 (0.97-1.27)
13	Grožđe crno Vranac kg	1.50 (1.00-1.50)	~	~	1.50 (1.00-1.50)	1.00 (1.00-1.00)	~	1.00 (1.00-1.00)	1.25 (1.00-1.25)
14	Grožđe crno Hamburg kg	1.50 (1.50-1.50)	~	0.80 (0.70-0.80)	~	~	0.80 (0.80-0.80)	~	1.03 (1.00-1.03)
15	Grožđe crno Ribijer kg	~	~	~	~	1.00 (0.80-1.00)	0.70 (0.70-0.70)	1.10 (1.10-1.10)	0.93 (0.87-0.93)
16	Grožđe crno kg	~	1.00 (0.50-1.00)	0.60 (0.60-0.80)	1.00 (0.50-1.00)	0.80 (0.80-0.80)	0.75 (0.75-0.75)	0.90 (0.90-0.90)	0.84 (0.68-0.88)
17	Grožđe roze kg	~	~	0.80 (0.80-0.80)	~	2.00 (1.50-2.00)	0.70 (0.70-0.70)	~	1.17 (1.00-1.17)
18	Suvo grožđe kg	~	3.00 (3.00-3.00)	~	~	2.50 (2.50-2.50)	~	2.50 (2.50-2.50)	2.67 (2.67-2.67)
19	Jabuka Ajdared kg	1.20 (1.00-1.20)	0.80 (0.80-1.00)	0.80 (0.80-1.00)	~	1.00 (0.80-1.00)	0.55 (0.50-0.70)	0.80 (0.80-0.80)	0.86 (0.78-0.95)
20	Jabuka Delišeš crveni kg	1.20 (1.00-1.20)	1.00 (1.00-1.00)	0.80 (0.70-0.80)	~	1.00 (1.00-1.20)	0.55 (0.55-0.70)	0.80 (0.80-1.00)	0.89 (0.84-0.98)
21	Jabuka Delišeš zlatni kg	~	0.75 (0.75-0.85)	~	~	1.00 (0.80-1.00)	0.55 (0.55-0.70)	0.80 (0.70-1.00)	0.78 (0.70-0.89)
22	Jabuka Gloster kg	~	~	~	~	~	0.60 (0.60-0.70)	0.80 (0.80-0.80)	0.70 (0.70-0.75)
23	Jabuka Greni Smit kg	1.20 (1.20-1.20)	1.00 (1.00-1.00)	1.00 (1.00-1.00)	~	1.00 (1.00-1.20)	0.70 (0.70-0.70)	1.00 (0.80-1.00)	0.98 (0.95-1.02)

	Voce Sorta jm	Bar Zelena Pijaca	Berane Zelena Pijaca	Bijelo Polje Zelena Pijaca	Cetinje Zelena Pijaca	Nikšić Zelena pijaca	Podgorica Velika pijaca	Podgorica Zelena Pijaca	Crna Gora
24	Jabuka Jonagold kg	~	~	0.80 (0.80-1.00)	~	~	0.60 (0.60-0.60)	1.00 (1.00-1.00)	0.80 (0.80-0.87)
25	Jabuka Jonatan kg	~	~	~	~	1.00 (0.80-1.00)	~	~	1.00 (0.80-1.00)
26	Jabuka kg	~	0.50 (0.50-0.70)	~	~	0.60 (0.50-0.60)	0.55 (0.50-0.55)	~	0.55 (0.50-0.62)
27	Kesten kg	2.50 (2.50-2.50)	~	~	~	~	~	~	2.50 (2.50-2.50)
28	Kivi kg	~	1.75 (1.75-1.75)	1.00 (1.00-1.30)	~	~	0.70 (0.60-1.00)	1.20 (1.20-1.20)	1.16 (1.14-1.31)
29	Kruška Viljamovka kg	1.50 (1.50-1.70)	1.25 (1.25-1.25)	~	~	1.50 (1.30-1.50)	~	~	1.42 (1.35-1.48)
30	Kruška kg	~	~	1.00 (1.00-1.00)	~	1.50 (1.50-1.50)	0.90 (0.90-1.00)	1.50 (1.20-1.50)	1.23 (1.15-1.25)
31	Kupina kg	~	~	1.50 (1.50-1.50)	~	2.00 (2.00-2.00)	~	~	1.75 (1.75-1.75)
32	Limun kg	1.30 (1.00-1.30)	1.00 (0.90-1.00)	1.00 (0.80-1.00)	~	1.00 (1.00-1.20)	0.70 (0.60-0.70)	1.00 (1.00-1.00)	1.00 (0.88-1.03)
33	Lješnik očišćen kg	~	~	~	~	~	~	15.00 (12.00-15.00)	15.00 (12.00-15.00)
34	Mandarina kg	1.60 (1.60-1.60)	2.50 (2.50-2.50)	~	~	~	1.60 (1.40-2.00)	2.10 (2.00-2.10)	1.95 (1.88-2.05)
35	Maslina Crna kg	3.50 (3.00-3.50)	~	~	~	~	~	3.50 (3.50-3.50)	3.50 (3.25-3.50)
36	Maslina Zelena kg	1.00 (1.00-1.00)	~	~	~	~	~	3.50 (3.50-3.50)	2.25 (2.25-2.25)
37	Nar kg	1.50 (1.50-1.50)	~	1.00 (0.80-1.00)	~	1.30 (1.30-1.50)	0.70 (0.65-0.70)	1.00 (0.70-1.00)	1.10 (0.99-1.14)
38	Nektarina kg	~	1.50 (1.50-1.50)	~	~	1.50 (1.50-1.50)	1.00 (0.70-1.00)	4.00 (3.75-4.50)	2.00 (1.86-2.13)
39	Orah očišćen kg	8.00 (7.50-8.00)	6.00 (6.00-6.00)	~	~	6.50 (6.00-7.00)	5.50 (5.50-5.50)	6.50 (6.00-7.00)	6.50 (6.20-6.70)
40	Orah u ljusci kg	~	2.00 (2.00-2.00)	1.50 (1.50-1.50)	~	2.50 (2.50-2.50)	~	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.00)
41	Pomorandža kg	1.50 (1.50-1.50)	1.30 (1.30-1.30)	~	~	1.30 (1.30-1.50)	1.05 (1.05-1.10)	1.50 (1.50-1.50)	1.33 (1.33-1.38)
42	Šipurak kg	~	~	1.00 (1.00-1.00)	~	1.50 (1.00-1.50)	~	~	1.25 (1.00-1.25)
43	Šljiva Stenlej kg	~	~	0.70 (0.70-0.80)	~	0.80 (0.80-0.80)	~	~	0.75 (0.75-0.80)
44	Šljiva Požegača kg	~	1.00 (0.80-1.00)	0.70 (0.60-0.80)	~	1.00 (0.80-1.00)	~	~	0.90 (0.73-0.93)
45	Suva Šljiva kg	3.00 (3.00-3.00)	3.00 (3.00-3.00)	~	~	3.50 (3.50-3.50)	~	3.00 (3.00-3.00)	3.13 (3.13-3.13)
46	Smokva kg	0.80 (0.80-1.00)	1.50 (1.20-1.50)	0.80 (0.80-1.00)	~	1.20 (1.00-1.50)	~	1.00 (1.00-1.00)	1.06 (0.96-1.20)
47	Suva Smokva kg	1.30 (1.20-1.30)	3.70 (3.70-3.70)	~	~	4.00 (4.00-4.00)	2.40 (2.40-2.40)	~	2.85 (2.83-2.85)
48	Šljiva kg	~	~	~	~	~	0.65 (0.40-0.65)	~	0.65 (0.40-0.65)
49	Iglica kg	1.50 (1.00-1.50)	~	~	~	2.00 (1.50-2.00)	1.00 (0.90-1.00)	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.23-1.50)

Napomena: U zagradama su prikazane minimalna i maksimalna cijena

**Prikaz cijena u Crnoj Gori (€/kg)
za grupu proizvoda -povrće- zelene pijace i podgorička velika pijaca**

(u periodu od 8. septembra – 4. oktobra 2006. – 40 nedjelja)

	Povrce Sorta jm	Bar Zelena Pijaca	Berane Zelena Pijaca	Bijelo Polje Zelena Pijaca	Cetinje Zelena Pijaca	Nikšić Zelena pijaca	Podgorica Velika pijaca	Podgorica Zelena Pijaca	Crna Gora
1	Blitva kg	1.50 (1.50-1.50)	1.00 (0.80-1.00)	1.00 (0.80-1.00)	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.50-2.00)	1.20 (1.00-1.00)	1.50 (1.50-1.50)	1.31 (1.23-1.36)
2	Boranija Šarena kg	~	1.50 (1.20-1.50)	~	~	1.50 (1.00-1.50)	0.50 (0.50-0.50)	1.00 (1.00-1.00)	1.13 (0.93-1.13)
3	Boranija Zelena kg	~	1.50 (1.50-1.50)	1.00 (1.00-1.00)	1.50 (1.00-1.50)	1.50 (1.20-1.50)	0.70 (0.70-0.70)	1.00 (1.00-1.20)	1.20 (1.07-1.23)
4	Boranija Žuta kg	1.30 (1.30-1.30)	1.50 (1.50-1.50)	1.00 (0.80-1.00)	1.00 (1.00-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	0.70 (0.70-0.80)	~	1.17 (1.13-1.27)
5	Brokola kg	2.00 (2.00-2.00)	~	~	~	2.00 (1.50-2.00)	~	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (1.83-2.00)
6	Celer Korijenaš kg	2.50 (2.00-2.50)	1.50 (1.50-1.50)	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (1.50-2.50)	2.00 (2.00-3.00)	1.20 (1.20-1.20)	2.00 (1.50-2.00)	1.89 (1.67-2.10)
7	Celer Lišćar veza	0.30 (0.30-0.30)	~	0.30 (0.30-0.50)	0.30 (0.30-0.30)	0.30 (0.30-0.50)	~	~	0.30 (0.30-0.40)
8	Cvekla kg	1.00 (0.80-1.00)	0.80 (0.80-1.00)	0.80 (0.50-0.80)	0.70 (0.50-1.00)	0.80 (0.70-1.00)	0.30 (0.30-0.40)	0.70 (0.60-0.80)	0.73 (0.60-0.86)
9	Dinja kg	1.50 (1.50-1.50)	~	~	~	~	1.20 (1.20-1.20)	~	1.35 (1.35-1.35)
10	Grašak Zrno kg	~	2.00 (2.00-2.00)	~	~	~	~	~	2.00 (2.00-2.00)
11	Karfiol kg	1.30 (1.00-1.30)	0.80 (0.80-1.00)	0.80 (0.80-1.00)	1.50 (1.00-1.50)	1.00 (1.00-1.50)	0.70 (0.60-0.75)	1.00 (1.00-1.30)	1.01 (0.89-1.19)
12	Kelj kg	~	~	1.00 (1.00-1.00)	~	~	0.60 (0.60-0.60)	1.00 (1.00-1.00)	0.87 (0.87-0.87)
13	Krastavac Salatar kg	1.00 (0.70-1.00)	0.70 (0.70-0.70)	0.50 (0.50-0.50)	0.60 (0.60-0.70)	0.50 (0.50-0.60)	0.35 (0.35-0.38)	0.70 (0.70-0.70)	0.62 (0.58-0.65)
14	Krastavac Kornišon kg	~	0.70 (0.70-0.70)	1.00 (1.00-1.00)	~	1.00 (1.00-1.00)	0.70 (0.70-0.70)	1.00 (1.00-1.00)	0.88 (0.88-0.88)
15	Krompir Bijeli kg	~	0.50 (0.40-0.50)	0.30 (0.30-0.33)	0.40 (0.40-0.60)	0.50 (0.40-0.50)	0.35 (0.25-0.35)	0.50 (0.40-0.60)	0.43 (0.36-0.48)
16	Krompir Crveni kg	0.50 (0.50-0.50)	0.50 (0.50-0.50)	0.40 (0.40-0.40)	0.40 (0.40-0.60)	0.50 (0.40-0.50)	0.30 (0.25-0.30)	0.50 (0.40-0.50)	0.44 (0.41-0.47)
17	Kupus kg	0.40 (0.30-0.40)	0.25 (0.20-0.25)	0.20 (0.20-0.20)	0.30 (0.30-0.35)	0.40 (0.30-0.40)	0.15 (0.13-0.15)	0.30 (0.25-0.30)	0.29 (0.24-0.29)
18	Lubenica kg	~	~	~	~	~	0.25 (0.25-0.25)	~	0.25 (0.25-0.25)
19	Luk Bijeli kg	3.00 (3.00-3.00)	2.00 (2.00-2.00)	2.50 (2.50-2.50)	3.00 (3.00-5.00)	2.50 (2.50-3.00)	1.85 (1.65-1.85)	3.00 (3.00-3.00)	2.55 (2.52-2.91)
20	Luk Crni kg	0.70 (0.70-0.70)	0.60 (0.50-0.60)	0.60 (0.50-0.60)	0.80 (0.70-0.85)	0.80 (0.60-1.00)	0.35 (0.20-0.40)	0.90 (0.90-0.90)	0.68 (0.59-0.72)
21	Luk Mladi crni kg	~	~	~	~	~	~	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.00)
22	Paprika Babura kg	0.80 (0.60-1.00)	0.80 (0.60-0.80)	0.60 (0.60-0.60)	0.80 (0.60-0.80)	0.80 (0.50-0.80)	0.53 (0.53-0.58)	0.70 (0.60-0.80)	0.72 (0.58-0.77)
23	Paprika Somborka kg	~	1.00 (0.80-1.00)	0.70 (0.70-0.80)	~	0.80 (0.70-0.80)	0.50 (0.50-0.60)	0.70 (0.50-0.70)	0.74 (0.64-0.78)

	Povrce Sorta jm	Bar Zelena Pijaca	Berane Zelena Pijaca	Bijelo Polje Zelena Pijaca	Cetinje Zelena Pijaca	Nikšić Zelena pijaca	Podgorica Velika pijaca	Podgorica Zelena Pijaca	Crna Gora
24	Paprika Šilja kg	1.00 (0.50-1.00)	0.80 (0.70-0.80)	0.70 (0.60-0.70)	0.70 (0.60-0.70)	0.80 (0.60-0.80)	0.45 (0.38-0.45)	0.60 (0.60-0.60)	0.72 (0.57-0.72)
25	Paprika Crvana ajvarka kg	~	0.50 (0.50-0.60)	0.50 (0.50-0.60)	0.70 (0.70-1.00)	0.70 (0.70-0.80)	0.60 (0.60-0.70)	0.80 (0.80-0.80)	0.63 (0.63-0.75)
26	Paprika Ljuta kg	~	2.00 (2.00-2.00)	1.50 (1.50-1.50)	~	~	1.00 (1.00-1.00)	~	1.50 (1.50-1.50)
27	Paprika Ljuta komad	0.10 (0.10-0.10)	~	~	0.10 (0.05-0.10)	0.10 (0.10-0.20)	~	~	0.10 (0.08-0.13)
28	Paradajz kg	1.30 (0.50-1.30)	0.50 (0.50-0.50)	0.50 (0.50-0.60)	1.00 (0.85-1.50)	1.00 (0.70-1.00)	0.55 (0.35-0.55)	0.80 (0.60-1.00)	0.81 (0.57-0.92)
29	Paradajz Zeleni kg	1.50 (1.50-1.50)	0.60 (0.60-0.60)	0.50 (0.50-0.50)	0.50 (0.30-0.50)	0.50 (0.50-0.60)	0.25 (0.25-0.30)	~	0.64 (0.61-0.67)
30	Pasulj Tetovac kg	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	2.25 (2.25-2.25)	~	2.50 (2.50-2.50)	1.30 (1.30-1.30)	2.50 (2.00-2.50)	2.09 (2.01-2.09)
31	Pasulj Gradištanac kg	~	~	1.50 (1.50-1.50)	~	2.00 (1.50-2.00)	~	~	1.75 (1.50-1.75)
32	Pasulj Šareni kg	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	1.40 (1.40-1.60)	1.30 (1.30-1.50)	1.00 (1.00-1.00)	1.50 (1.50-1.50)	1.39 (1.39-1.44)
33	Pasulj Žuti kg	~	~	1.50 (1.50-1.50)	1.80 (1.80-1.80)	~	~	~	1.65 (1.65-1.65)
34	Patlidžan kg	1.00 (0.50-1.00)	0.80 (0.80-0.80)	0.70 (0.70-0.80)	0.80 (0.70-0.80)	1.00 (0.80-1.00)	0.50 (0.50-0.60)	0.80 (0.70-1.00)	0.80 (0.67-0.86)
35	Peršun Korijenaš kg	~	~	~	2.50 (2.00-2.50)	~	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	1.83 (1.67-1.83)
36	Peršun Liščar veza	0.30 (0.30-0.30)	0.30 (0.30-0.50)	0.20 (0.20-0.30)	0.30 (0.30-0.30)	0.30 (0.30-0.50)	~	0.30 (0.20-0.30)	0.28 (0.27-0.37)
37	Praziluk kg	~	1.00 (1.00-1.00)	1.00 (1.00-1.50)	1.50 (1.00-1.50)	1.50 (1.50-2.00)	~	0.80 (0.80-1.00)	1.16 (1.06-1.40)
38	Paškanat kg	~	~	~	~	~	1.00 (1.00-1.50)	1.50 (1.50-1.50)	1.25 (1.25-1.50)
39	Raštan kg	~	~	~	1.00 (1.00-1.30)	1.00 (1.00-1.00)	0.60 (0.50-0.60)	0.80 (0.80-1.00)	0.85 (0.83-0.98)
40	Ren kg	~	~	~	8.00 (8.00-8.00)	~	~	~	8.00 (8.00-8.00)
41	Rotkva kg	~	~	~	~	~	~	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.50-1.50)
42	Šampinjoni kg	~	5.00 (5.00-5.00)	~	~	5.00 (5.00-5.00)	~	~	5.00 (5.00-5.00)
43	Šargarepa kg	1.00 (0.80-1.00)	1.00 (1.00-1.00)	0.80 (0.50-1.00)	1.00 (0.80-1.00)	1.00 (0.80-1.00)	0.40 (0.40-0.60)	~	0.87 (0.72-0.93)
44	Spanać kg	2.00 (2.00-2.00)	~	0.80 (0.80-1.00)	~	~	~	2.00 (1.50-2.00)	1.60 (1.43-1.67)
45	Tikvice kg	1.00 (0.80-1.00)	0.50 (0.50-0.50)	0.50 (0.50-0.50)	0.60 (0.50-0.80)	0.70 (0.50-1.00)	0.40 (0.25-0.40)	0.80 (0.60-0.80)	0.64 (0.52-0.71)
46	Zelena salata Puterka kg	2.00 (2.00-2.00)	2.00 (2.00-2.00)	~	1.50 (1.50-1.50)	~	~	2.00 (1.50-2.00)	1.88 (1.75-1.88)

Cijene - zelene pijace u Srbiji za period 25.09.-01.10.2006.

Jedinica mere din/kg	DOMINANTNE CENE			Jedinica mere din/kg	DOMINANTNE CENE		
	SRBIJA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA		SRBIJA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA
Banana (Bannana)	70	70	60	Boranija (Spring beans)	60	60	70
Breskva (Peach)	60	60	70	Karfiol (Cauliflower)	60	60	50
Grožđe b.A.ali (Grapes white-A.ali)	60	60	60	Krastavac-kornišoni (Cucumber Pickles)	50	40	50
Grožđe c.Hamburg (Grapes red-Hamburg)	70	70	60	Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	40	20	40
Jabuka-Ajdared(Apples-Idared)	50	50	35	Krompir (Potato)	20	20	20
Jabuka-Z.Delišes (Apples-G.Delishes)	40	60	40	Kupus (Cabbage)	15	15	15
Jabuka-Gloster (Apples-Gloster)	70	70	40	Luk-beli (Garlic)	150	150	120
Jabuka-Greni Smit (Apples-Greeny Smith)	60	60	40	Luk-crni (Onion)	30	30	25
Jabuka-Jonagold(Apples-Jonagold)	40	80	35	Paprika-babura(Pepper-Babura)	40	30	40
Jabuka-Mucu(Apples-Mucu)	50	70	50	Paprika-ostala(Pepper-other)	30	30	25
Kruška (Pear)	50	50	70	Paprika-šilja(Pepper-Shilja)	40	40	30
Limun (Lemon)	80	90	70	Paradajz (Tomato)	40	40	40
Nektarina (Nectarine)	70	70	—	Pasulj-beli (Beans white)	120	120	100
Pomorandza (Orange)	100	120	100	Patlidžan (Eggplant)	30	30	30
Šljiva (Plum)	40	30	40	Praziluk (Leek)	60	70	50
				Šargarepa (Carrot)	30	30	40
				Tikvice (Squash)	20	20	20

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 80 dinara)

Izvor: STIPS

Prikaz cijene (kn/kg) za grupu proizvoda - voće i povrće -tržnice-mpc

Prices for product group
u razdoblju od 25-09-2006 do 01-10-2006 (39.tj. 2006.)

Proizvod	Tip	Hrvatska
jabuka sve-apple all kg	1.Min	3.00
	2.Max	14.00
	Prosjek	6.73
jabuka idared-apple Idared kg	1.Min	3.00
	2.Max	10.00
	Prosjek	6.36
jabuka jonagold-apple Jonagold kg	1.Min	3.00
	2.Max	10.00
	Prosjek	6.75
jabuka- zlatni delišes -apple Gold delishes kg	1.Min	3.00
	2.Max	12.00
	Prosjek	6.47
jabuka elstar- apple Elstar kg	1.Min	3.00
	2.Max	10.00
	Prosjek	6.71
jabuka Granny Smith - apple Granny Smith kg	1.Min	3.00
	2.Max	14.00
	Prosjek	7.54
kruške-pear kg	1.Min	5.00
	2.Max	16.00
	Prosjek	10.62
grožđe sve - grapes all kg	1.Min	5.00
	2.Max	20.00
	Prosjek	12.05
grožđe stolno bijelo-table grapes white kg	1.Min	6.00
	2.Max	20.00
	Prosjek	12.07
grožđe stolno crno -table grapes black kg	1.Min	5.00
	2.Max	20.00
	Prosjek	12.29
kiwi-kiwi kg	1.Min	10.00
	2.Max	25.00
	Prosjek	16.92
breskva-peach kg	1.Min	4.00
	2.Max	20.00
	Prosjek	12.39
marelica-apricot kg	1.Min	10.00
	2.Max	12.00
	Prosjek	11.00
nektarina-nektarin kg	1.Min	6.00
	2.Max	20.00
	Prosjek	12.95
dinja-muskmelon kg	1.Min	3.00
	2.Max	16.00
	Prosjek	8.14
lubenica-watermelon kg	1.Min	1.00
	2.Max	5.00
	Prosjek	2.79

Proizvod	Tip	Hrvatska
mandarina-tangerine kg	1.Min	7.00
	2.Max	16.00
	Prosjek	11.45
naranča-orange kg	1.Min	6.00
	2.Max	12.00
	Prosjek	9.52
limun-lemon kg	1.Min	7.00
	2.Max	12.00
	Prosjek	10.02
grejp-grapefruit kg	1.Min	8.00
	2.Max	15.00
	Prosjek	12.32
jagoda-strawberry kg	1.Min	10.00
	2.Max	40.00
	Prosjek	25.00
banana-banana kg	1.Min	3.00
	2.Max	10.00
	Prosjek	6.84
šljiva-plum kg	1.Min	3.00
	2.Max	10.00
	Prosjek	6.31
rajčica-tomato kg	1.Min	2.00
	2.Max	18.00
	Prosjek	6.90
paprika sve- pepper all kg	1.Min	3.00
	2.Max	22.00
	Prosjek	5.91
paprika rog-pepper long shaped kg	1.Min	3.00
	2.Max	15.00
	Prosjek	5.81
paprika babura-pepper round shaped kg	1.Min	3.00
	2.Max	12.00
	Prosjek	5.74
paprika ostalo -pepper other kg	1.Min	3.00
	2.Max	22.00
	Prosjek	5.83
patlidžan-eggplant kg	1.Min	2.00
	2.Max	12.00
	Prosjek	5.80
krastavci sve- cucumber all kg	1.Min	2.00
	2.Max	15.00
	Prosjek	6.62
krastavci salatni-cucumber large for salad kg	1.Min	2.00
	2.Max	10.00
	Prosjek	5.93
krastavci kornišon-cucumber small for souring kg	1.Min	3.00
	2.Max	15.00
	Prosjek	8.15
luk (crveni)-onion kg	1.Min	2.00
	2.Max	10.00
	Prosjek	4.64
češnjak-garlic kg	1.Min	6.00
	2.Max	26.00
	Prosjek	16.21
mladi luk-chalotte kg	1.Min	20.00
	2.Max	20.00
	Prosjek	20.00

Proizvod	Tip	Hrvatska
kupus zeleni-cabbage white kg	1.Min	1.99
	2.Max	8.00
	Prosjek	4.11
kupus crveni - cabbage red kg	1.Min	2.00
	2.Max	10.00
	Prosjek	6.09
kelj-savoy cabbage kg	1.Min	3.00
	2.Max	10.00
	Prosjek	6.64
mrkva-carrot kg	1.Min	2.00
	2.Max	10.00
	Prosjek	7.40
zelena salata sve -lettuce all kg	1.Min	4.00
	2.Max	15.00
	Prosjek	10.14
zelena salata kristalka -lettuce kg	1.Min	6.00
	2.Max	15.00
	Prosjek	10.19
zelena salata puterica -lettuce kg	1.Min	4.00
	2.Max	15.00
	Prosjek	10.19
endivija - endive kg	1.Min	4.00
	2.Max	12.00
	Prosjek	8.30
cvjetača-cauliflower kg	1.Min	4.00
	2.Max	16.00
	Prosjek	9.58
grah sve-bean all kg	1.Min	9.00
	2.Max	25.00
	Prosjek	16.81
grah bijeli - bean white kg	1.Min	10.00
	2.Max	25.00
	Prosjek	17.88
grah šareni - bean cream kg	1.Min	9.00
	2.Max	25.00
	Prosjek	15.34
krumpir-potato kg	1.Min	2.00
	2.Max	5.00
	Prosjek	3.42
šampinjoni-champignon kg	1.Min	16.00
	2.Max	28.00
	Prosjek	21.21
crveni radić-chicory kg	1.Min	15.00
	2.Max	26.00
	Prosjek	17.88
rotkvica kg	1.Min	10.00
	2.Max	25.00
	Prosjek	17.00
blitva-swiss chard kg	1.Min	4.00
	2.Max	25.00
	Prosjek	10.94
špinat-spinach kg	1.Min	5.00
	2.Max	25.00
	Prosjek	12.56

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,3 Kuna)

Izvor: TISUP

PRATEĆI PROBLEMI U PROIZVODNJI KUPUSA – BOLESTI

Posljednjih godina proizvodnja kupusa zauzima sve značajnije mjesto. Sa intenziviranjem ove proizvodnje do izražaja dolaze problemi vezani za zaštitu kupusa od bolesti i štetočina. Kišovito ljeto i minimalan broj hemijskih tretmana tokom ovih mjeseci imali su za posljedicu da se proizvođači kupusa, ovih dana, neposredno pred berbu, suočavaju sa truljenjem i propadanjem glavica. Nakon obilaska površina pod kupusom na području Pljevalja i Bijelog Polja zapaženo je da je glavni krivac za ovakvo stanje u zasadima gljiva *Sclerotinia sclerotiorum* (Lib.) de Bary, prouzročivač bijele truleži kupusnjača. Pored nje utvrđeno je i prisustvo crne pjegavosti kupusa koju izaziva gljiva *Alternaria brassicae* (Berk) Sacc.

Osim prethodno navedenih razloga ovakvom stanju doprinijelo je gajenje kupusa u monokulturi, gust sklop biljaka i povećana brojnost štetočina čije povrede predstavljaju ulazna vrata za prodor patogena.

Zbog nepoštovanja plodoreda i nagomilavanja inokuluma u zemljištu na, za sada, manjem broju površina pod kupusom susreli smo se i sa još jednom veoma opasnom gljivom, izazivačem kile na korijenu kupusa (*Plasmodiophora brassicae* Wor.).

Bijela trulež kupusa (*S. sclerotiorum*) je široko rasprostranjen patogen na kojeg su naročito osjetljive biljke iz fam: *Asrteraceae* (suncokret, salata), *Fabaceae* (pasulj boranija,...), *Brassicaceae* (kupus, karfiol,...), *Apiaceae* (šargarepa, celer,...), *Cucurbitaceae* (krastavac, lubenica, dinja,...).

Najkarakterističniji simptomi ove bolesti uočavaju se na glavicama u vidu smeđih vodenastih pjega u okviru kojih se javlja

bijela vunasta micelija. Kasnije se na površini zaraženog tkiva formiraju krupne crne tvorevine, tzv. sklerocije, na osnovu kojih se gljiva lako identifikuje.

Sl. 1. Bijela trulež kupusa (*S. Sclerotiorum*)

Suzbijanje bijele truleži je prilično teško i za sada nije riješeno na zadovoljavajući način. Veliki broj domaćina i višegodišnje održavanje sklerocija u zemljištu čine plodored nedovoljno efikasnom mjerom. Kod nas još uvijek nema registrovanih preparata za suzbijanje ove bolesti na kupusnjačama, mada, poznato je da je ova gljiva osjetljiva na fungicide iz grupe "botriticida" (*Ronilan-FL*, *Sumilex 50-SC*, *Teldor 500-SC*,...) i preparate na bazi benzimidazola (*Impact-C*,...).

Pri proizvodnji rasada mora se obavezno koristiti dezinfikovani supstrat. U svijetu se radi na pronalaženju bioloških mjera borbe protiv ove bolesti.

Crna pjegavost kupusa (*A. brassicae*) može izazvati značajne štete na biljkama iz porodice kupusnjača. Kod kupusa njen značaj je veći u rasadničkoj proizvodnji kada uslijed infekcije dolazi do polijeganja mladih biljčica. Na glavicama kupusa ova gljiva nije jako destruktivna jer se zaraze javljaju na donjem, najstarijem lišću.

Ovo oboljenje je prepoznatljivo po kružnim, čađavo tamnim pjegama koje se povećavaju u vidu koncentričnih krugova

Sl.2. Crna pjegavost na listu kupusa

Gljiva se može održavati na biljnim ostacima, sjemenu i osjetljivim korovskim biljkama. Stoga su osnovni preduslov za uspješnu borbu protiv ove bolesti plodored bez kupusnjača i korova iz ove familije, uništavanje biljnih ostataka i zdrav sjemenski materijal

Hemijska zaštita vrši se preparatima: Mankogal-80, Dithane, Antrakol WP-70.

Kila kupusa (*P. brassicae*) je jedna od najznačajnijih bolesti kupusa u svijetu. Napada više od 100 vrsta gajenih i korovskih biljaka iz porodice krstašica. U područjima gdje se kupus sve intenzivnije gaji usljed zakiseljavanja zemljišta bolest se sve više širi. Najkarakterističniji simptomi javljaju se na korijenu u vidu zadebljanja i guka koje nastaju usljed hipertrofije tkiva. Ovakav korijen slabo apsorbira vodu i hranjive materije zbog čega biljke zaostaju u porastu. Starije i veće guke se tokom vegetacije dezintegrišu pod dejstvom saprofita u zemljištu.

Sl. 3. Kila kupusa

Slične simptome izaziva na korijenu kupusa i jedan insekt. U unutrašnjosti guka mogu se uočiti njegove larve.

Kako je razvoj *P. brassicae* uslovljen reakcijom zemljišta najprihvatljivija mjera zaštite od ove bolesti je plodored (7 ili više godina) i kalcifikacija zemljišta unošenjem hidratisanog kreča. Pri pH iznad 7,5 onemogućen je razvoj patogena. Iz tog razloga preporučljivo je za sadnju koristiti dobro drenirano zemljište slabo alkalne reakcije. Rasad se mora proizvoditi u dezinfikovanom supstratu, a prije rasađivanja korijen kupusa se može potapati u rastvor Benomila.

Iz do sada priloženog se da zaključiti da se isključivo hemijskim sredstvima kupus ne može štititi na zadovoljavajući način. Stoga, uspješna proizvodnja kupusa podrazumijeva korišćenje svih raspoloživih kontrolnih mjera: agrotehničkih, hemijskih i genetičkih u prevenciji od ovih bolesti.